

Sarajevo, 25.05.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
18.05.2020.- 22.05.2020.

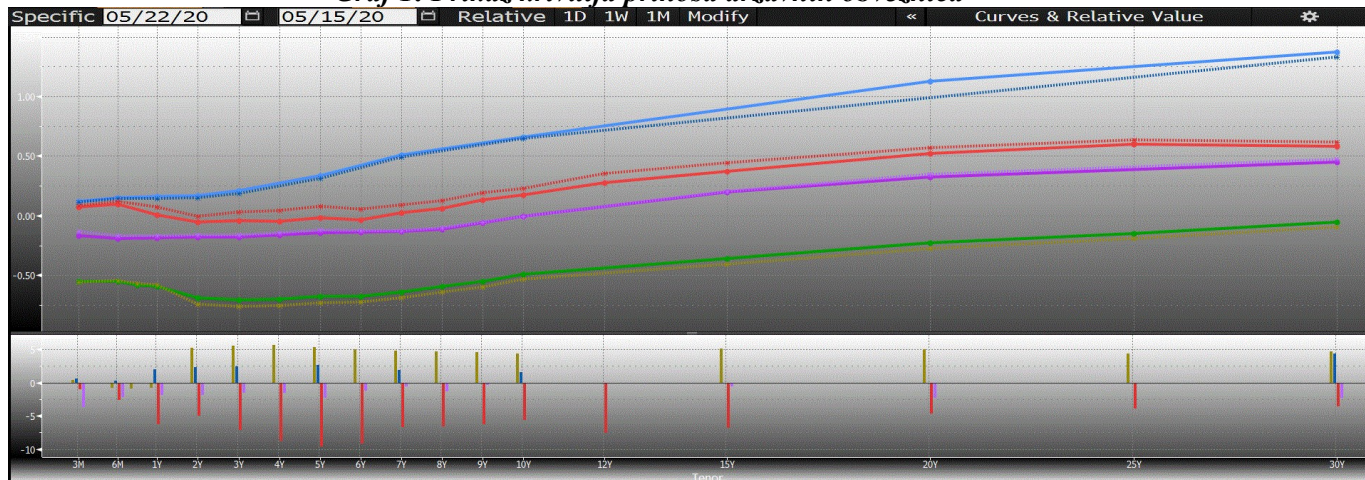
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	15.5.20	-	22.5.20	15.5.20	-	22.5.20	15.5.20	-	22.5.20	15.5.20	-	22.5.20
2 godine	-0,73	-	-0,68	↗	0,15	-	0,17	↗	0,00	-	-0,05	↘
5 godina	-0,73	-	-0,67	↗	0,31	-	0,33	↗	0,08	-	-0,02	↘
10 godina	-0,53	-	-0,49	↗	0,64	-	0,66	↗	0,23	-	0,17	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	15.5.20	-	22.5.20
3 mjeseca	-0,523	-	-0,526
6 mjeseci	-0,545	-	-0,553
1 godina	-0,567	-	-0,568

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 22.05.2020. godine (pune linije) i 15.05.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Početkom prošlog tjedna prinosi sigurnijih obveznica eurozone su bilježili rast pod utjecajem vijesti o razvijanju testne vakcine protiv koronavirusa u SAD. Istodobno, iz istog razloga, prinosi italijanskih obveznica su zabilježili nešto više izražen dnevni pad. Polovicom tjedna objavljeni su podaci o prvoj rundi kredita ECB u okviru hitnog programa kreditiranja usljed pandemije (PELTRO) prema kojima su banke posudile 851 milijun EUR po kamatnoj stopi koja je 25% ispod kamatne stope na glavnim operacijama refinanciranja ECB (trenutno 0%). Navedena razina kreditiranja banaka nije posebno visoka, ali se veći iznos kreditiranja očekuje u lipnju na operacijama targetiranih dugoročnih financiranja (TLTRO III), gdje su uvjeti kreditiranja više atraktivni. Njemačka i Francuska su prošlog tjedna predložile uspostavljanje potpunog uzajamnog fonda oporavka vrijednog 500 milijardi EUR bespovratnih sredstava za ekonomije Europe koje su najteže pogođene pandemijom COVID-19. Nakon toga, kancelar Austrije Kurz je izjavio da zajedno s drugim „fiskalno konzervativnim“ članicama (Danskom, Nizozemskom i

Švedskom) radi na alternativnom prijedlogu, što je i najavljeno krajem tjedna. Ove četiri države su predložile plan u kojem bi ponudile kredite prije nego grantove, naglašavajući da bi podržale kreiranje jednokratnog fonda koji bi snažno bio fokusiran na reforme u fiskalnom okviru, ali se protive mjerama koje bi vodile međusobnoj integraciji duga ili značajnom povećanju proračuna EU u narednim godinama. Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za svibanj, prognozira se kontrakcija ekonomije u eurozoni u tekućoj godini po stopi od 7,6%, dok se za 2021. i 2022. godinu prognoziraju stope rasta od 5,1% i 1,8%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je smanjena na 0,4% s prethodno prognoziranih 0,5%, dok je za narednu godinu smanjena na 1,2% sa 1,3%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će ECB zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu do kraja drugog tromjesečja tekuće godine, dok vjerojatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 100%. Mjesečno ekonomsko izvješće Deutsche Bundesbank navodi da će ekonomija Njemačke pretrpjeti snažnu kontrakciju u drugom tromjesečju, usprkos ublažavanju brojnih restrikcija koje su uvedene zbog pandemije. S druge strane, član Izvršnog odbora ECB Lane je mišljenja da je iz sadašnje perspektive malo vjerojatno da će se ekonomske aktivnosti vratiti na razine prije krize prije 2021. godine, ako ne i kasnije. Krajem prošlog tjedna objavljen je zapisnik s posljednje sjednice ECB, održane krajem travnja, u kojem se navodi da će na lipanjskoj sjednici biti više informacija, uključujući i makroekonomske prognoze ECB. Također, ovaj zapisnik navodi da ECB mora biti spremna da prilagodi hitni program pomoći (PEPP), kao i da to potencijalno uradi s drugim instrumentima, ukoliko se pokaže da je učinak stimulansa slabiji od onog što je potrebno. Nakon objavljenih podataka o rastu PMI indeksa u eurozoni u svibnju, glavni ekonomista IHS Markita Williamson je izjavio da će potražnja vjerojatno ostati izuzetno slaba duže vremensko razdoblje, što bi moglo dovesti do toga da kompanije budu više pod pritiskom da agresivnije smanjuju broj zaposlenih, kako budu isticala šeme vlada koje su uvedene s ciljem zadržavanja zaposlenih. On je dodao da bi GDP mogao zabilježiti pad i do skoro 9% u 2020. godini, a da bi za puni oporavak ekonomije moglo biti potrebno nekoliko godina.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	TRAVANJ	0,4%	0,3%	0,7%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	TRAVANJ	0,9%	0,9%	1,0%
3.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	OŽUJAK	-	27,4	37,8
4.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	OŽUJAK	-	-15,4%	0,2%
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	SVIBANJ	-23,8	-18,8	-22,0
6.	ZEW indeks oček. investitora za 6 mjeseci – Njemačka	SVIBANJ	30,0	51,0	28,2
7.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	SVIBANJ	27,0	30,5	13,6
8.	PMI kompozitni indeks – Njemačka (prelim.)	SVIBANJ	33,1	31,4	17,4
9.	PMI kompozitni indeks – Francuska (prelim.)	SVIBANJ	32,4	30,5	11,1
10.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	TRAVANJ	3,3%	3,4%	2,9%
11.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G)	OŽUJAK	-	-6,7%	0,9%

SAD

Vijest da je iz kompanije Moderna Inc. priopćeno da testna vakcina koju su razvili daje znakove kreiranja imunog sustava i antitijela otpornih na koronavirus je početkom proteklog tjedna pozitivno utjecala na financijsko tržište u SAD. Međutim, već naredni dan objavljeno je izvješće u kojem se dovodi u pitanje napredak u testovima eksperimentalne vakcine protiv koronavirusa koje provodi navedena kompanija te je došlo do korekcije kako prinosa na obveznice tako i indeksa dionica.

Prošlog tjedna je objavljen zapisnik s travanjske sjednice FOMC-a u kojem je istaknuto da je Fed kupio velike količine državnih vrijednosnih papira i MBS-ova. Na ovom sastanku prognoze vezane za ekonomske pokazatelje nisu ažurirane, ali su izgledi za ekonomski rast znatno smanjeni u odnosu na sjednicu iz ožujka. U zapisniku se navodi da je nekoliko članova komentiralo potencijalne rizike za financijsku stabilnost, dok su pojedini izrazili zabrinutost da će banke biti izložene većem stresu. Kreatori monetarne politike su, također, primijetili da slabija potražnja, jači USD i niže cijene nafte drže inflaciju niskom.

Predsjednik Trump je ponovo zaprijetio da će trajno povući sredstva svoje države od Svjetske zdravstvene

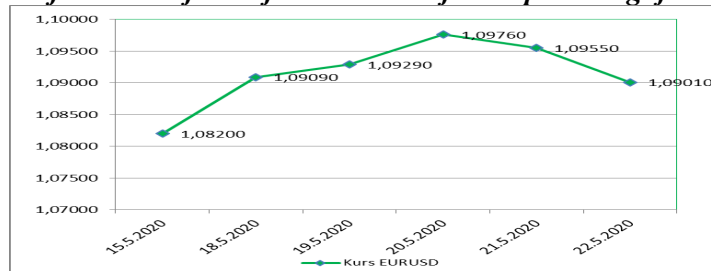
organizacije (WHO) ukoliko ista ne izvrši neophodne reforme organizacije u narednih 30 dana. Trump je i ranije kritizirao WHO, optužio Kinu da je kreirala koronavirus, te najavio povlačenje iz Svjetske zdravstvene organizacije jer smatra da SAD financira WHO mnogo više od drugih, a da WHO ne čini dovoljno. Početkom tjedna je objavljena i vijest da zvaničnici SAD pripremaju prijedloge za poticanje američkih kompanija da presele poslovanja iz Kine, a koji uključuju porezne olakšice, nova pravila te pažljivo strukturirane subvencije. Ministar financija SAD Mnuchin je izjavio da je Ministarstvo financija u potpunosti spremno preduzeti gubitke od 500 milijardi USD koje je izdvojila za kreditiranje kompanija preko Fed. Predsjednik Fed Powell je istaknuo da će novi programi kreditiranja biti predstavljeni do 1. lipnja.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks započetih kuća (M/M) TRAVANJ	-26,0%	-30,2%	-18,6%
2.	Indeks građevinskih dozvola (M/M) TRAVANJ	-25,9%	-20,8%	-5,7%
3.	Vodeći indeks TRAVANJ	-5,4%	-4,4%	-7,4%
4.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 15. SVIBNJA	-	-2,6%	0,3%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 16. SVIBNJA	2.400.000	2.438.000	2.687.000
6.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 17. SVIBNJA	-	34,7	35,8
7.	Indeks prerađivačkog sektora P SVIBANJ	40,0	39,8	36,1
8.	Indeks uslužnog sektora P SVIBANJ	32,5	36,9	26,7

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast s razine od 1,0820 na razinu od 1,0901.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Vlada Velike Britanije se tijekom travnja zadužila za rekordnu razinu ikada zabilježen u jednom mjesecu, čime se razina javnog duga približila razinu od 100% ekonomskog outputa. Tijekom travnja dug Vlade se povećao na 62,1 milijardu funti, što je šest puta veći podatak u odnosu na isto razdoblje u godini ranije. Podaci o dugu za ožujak su revidirani za dodatnih 15 milijardi funti, nakon što je Vlada uvela hitne šeme za zaposlene. S druge strane, Vlada Velike Britanije je ukazala da je spremna spasiti velike kompanije u zemlji koje su snažno pogođene COVID-19. U pitanju je plan pomoći pod nazivom "Project Birch" koji je prošlog tjedna u Parlamentu spomenuo ministar transporta Shapps prilikom rasprave o zrakoplovnoj industriji. Iz Ministarstva financija je priopćeno da će spašavanje biti razmotreno samo kao "posljednje utočište".

Velika Britanija je najavila novi carinski režim koji će zamijeniti postojeći eksterni režim koji se primjenjivao kroz regulativu EU, u kojem će se zadržati carine od 10% na automobile, ali će se smanjiti nameti na desetine milijardi dolara uvoza unutar lanca opskrbe. Nakon što je desetinama godina Velika Britanija primjenjivala vanjsku politiku EU, sada kreće u pregovore o slobodnim trgovinskim sporazumima s ostalim zemljama u svijetu te namjerava da sklopi sporazume koji će pokriti 80% trgovine Velike Britanije unutar tri godine. Iz Vlade Velike Britanije je priopćeno da će novi režim koji je poznat kao „UK Global Tariff“ biti jednostavniji i jeftiniji nego sadašnji s EU. Ovaj sporazum će biti primijenjen za države s kojima Velika Britanija nema sporazum i uklonit će sve carine ispod 2%. Ministar inozemne trgovine Truss je istaknuo da će novi globalni carinski sustav donijeti koristi za potrošače i kućanstva u Velikoj Britaniji kroz smanjenje birokratskih troškova i reduciranje troškova robe široke potrošnje.

Guverner BoE Bailey je otvorio put za uvođenje negativnih kamatnih stopa, jer je istaknuo zabrinutost unutar BoE zbog utjecaja COVID-19 za koji se smatra da će biti duži i dublji nego što se očekivalo. Bailey je istaknuo da zvaničnici BoE aktivno razmatraju sve opcije kojima bi pomogli ekonomiji u dubokoj recesiji te je istaknuo da bi bilo “besmisleno” odbaciti smanjenje kamatne stope ispod nule.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	TRAVANJ	-	856.500	5.400
2.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	OŽUJAK	4,3%	3,9%	4,0%
3.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G)	TRAVANJ	-8,8%	-9,8%	-3,1%
4.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	TRAVANJ	0,7%	0,6%	0,9%
5.	PMI prerađivački sektor P	SVIBANJ	37,2	40,6	32,6
6.	PMI uslužni sektor P	SVIBANJ	24,0	27,8	13,4
7.	PMI kompozitni indeks P	SVIBANJ	25,7	28,9	13,8
8.	GfK povjerenje potrošača P	SVIBANJ	-	-34	-33
9.	Maloprodaja (G/G)	TRAVANJ	-21,2%	-22,6%	-5,8%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,89353 na razinu od 0,89586, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,2116 na razinu od 1,2173.

JAPAN

Fokus investitora tijekom proteklog tjedna u Japanu je bio na hitnoj sjednici BoJ koja je održana u petak, a na kojoj nije bilo izmjena aktualne monetarne politike. U skladu s očekivanjima, usvojen je novi program vrijedan 75 bilijuna JPY, koji ima za cilj da potakne financijske institucije da daju kredite manjim kompanijama koje se bore s ekonomskim učincima pandemije. Iz BoJ je priopćeno da će i dalje pratiti učinke pandemije koronavirusa na ekonomiju Japana te pravovremeno reagirati ukoliko to bude potrebno.

Prema preliminarnim podacima ekonomija Japana u prvom tromjesečju je zabilježila kontrakciju od 0,9% na tromjesečnoj razini, nakon kontrakcije od 1,9%, koja je zabilježena u prethodnom razdoblju. Ovim podacima je potvrđeno da je Japan nakon četiri i pol godine ponovo u tehničkoj recesiji, s obzirom na to da dva tromjesečja uzastopno bilježi pad gospodarskih aktivnosti. Prema rezultatima Reutersove ankete, pad u poslovnom povjerenju među japanskim kompanijama se produbio tijekom svibnja pod utjecajem učinka koronavirusa. Rezultati su pokazali da je svaka peta japanska kompanija zabrinuta da možda neće imati dovoljno kapitala ukoliko kriza uzrokovana pandemijom potraje.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) P	I tromjesečje	-1,1%	-0,9%	-1,9%
2.	GDP (G/G) P	I tromjesečje	-4,5%	-3,4%	-7,3%
3.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	OŽUJAK	-3,7%	-4,2%	-0,7%
4.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	TRAVANJ	-503,1	-930,4	5,4
5.	Izvoz (G/G)	TRAVANJ	-22,2%	-21,9%	-11,7%
6.	Uvoz (G/G)	TRAVANJ	-13,2%	-7,2%	-5,0%
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	SVIBANJ	-	38,4	41,9
8.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	OŽUJAK	-	-5,2%	-5,7%

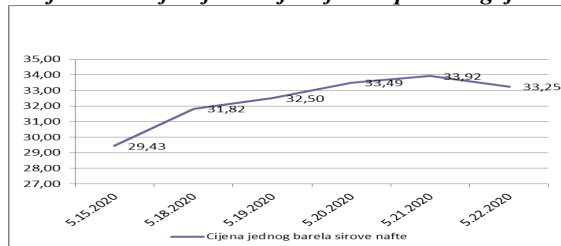
JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 116,02 na razinu od 117,32. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 107,06 na razinu od 107,64.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 29,43 USD (27,20 EUR). Početkom tjedna cijena nafte je bilježila rast pod utjecajem optimizma o pitanju ponovnog otvaranja ekonomije, ali i pod utjecajem smanjenja obujma proizvodnje nafte od strane glavnih proizvođača. Naime, proizvođači nafte su smanjili obujam proizvodnje, kako je i bilo obećano, dok se tražnja povećava, što je dalo poticaj rastu cijene ovog energenta. Pojedini analitičari ističu da tržište sada spoznaje da se obje sile udružuju – s jedne strane stav OPEC+ o smanjenju proizvodnje i materijalizacija tog smanjenja, dok s druge strane, one zemlje koje nisu članice ovog saveza, također, smanjuju proizvodnju, čime se limitira pretjerana ponuda ovog energenta. Također, postupno ublažavanje mjera zatvaranja ekonomija širom svijeta doprinosi ponovnom rastu tražnje za naftom. Sredinom tjedna cijena nafte je nastavila postupni rast, nakon što su objavljene vijesti da su zalihe ovog energenta u SAD smanjene drugi tjedan zaredom. Zalihe nafte su smanjene za oko 5 milijuna barela u tjednu koji je završilo 15. svibnja. Ove vijesti, zajedno s optimizmom koji je rezultat odluke o smanjenju obujma proizvodnje OPEC+, dali su značajnu podršku rastu cijene nafte. Nastavak jačanja tražnje za naftom, koji je rezultat ublažavanja mjera ranije uvedenih zbog COVID-19, je utjecao na rast cijene nafte do petka. Tijekom trgovanja u petak, pojačane tenzije između SAD i Kine, kao i neizvjesnosti oko oporavka izazvanog pandemijom, imale su za posljedicu blagi pad cijene ovog energenta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 33,43 USD (30,50 EUR). Na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 12,98%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.743,67 USD (1.611,52 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata je smanjena s najveće razine koja je zabilježena u posljednja četiri tjedna, nakon obećavajućeg istraživanja eksperimentalne vakcine za COVID-19. Ove vijesti su utjecale na smanjenje tražnje za zlatom, što je vodilo i padu cijene ovog plemenitog metala. Ipak, već u narednim danima cijena zlata bilježi rast nakon svjedočenja predsjednika Feda Powella i ministra financija Mnuchina. Powell je istaknuo da je Fed spreman da koristi sve raspoložive opcije koje su na raspolaganju kako bi se pomoglo ekonomiji SAD da se prevaziđu negativni učinci COVID-19, te da očekuje da će referentna kamatna stopa ostati blizu nule sve dok se ekonomija ne oporavi. Nakon što je cijena zlata dostigla razinu koja je ukazala na pretjerane kupovine ovog plemenitog metala, potaknute su rasprodaje zlata s ciljem realizacije profita.

Krajem tjedna cijena zlata je ponovo povećana, uglavnom zbog jačanja tenzija na relaciji Kina – Hong Kong. Pojavile su se vijesti da bi Kina mogla da uvede novi zakon o nacionalnoj sigurnosti Hong Konga, što je pojačalo geopolitičke tenzije i pojačalo tražnju za zlatom. Premijer Kine Li Keqiang je u godišnjem izvješću naveo da će biti uspostavljen čvrst pravni sustav i mehanizam za zaštitu nacionalne sigurnosti u dvije posebne administrativne regije (Hong Kong i Macau) te će se vidjeti da li će vlade ove dvije regije ispuniti njihove ustavne odgovornosti.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.734,68 USD (1.591,30 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 0,52%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

